

[Undervisningsministeren.]

man ikke kan tage i Øjeblikket. Dernæst er der endelig ogsaa et alment Hensyn, der kan bevirke, at man i alt Fald nu i Øjeblikket ikke er saa ivrig efter at faa ansat alt for mange faste Lærere i Stillingerne ved Statsskolerne, idet man nemlig overvejer, om der skulde være Mulighed for at faa indført en anden Ordning af hele det højere Skolevæsen, hvorved der kunde spares betydeligt paa disse Konti, og under Hensyn hertil vilde det altsaa være heldigt, at man ikke havde et alt for stort og fast Personale, som man var bundet til at lønne fremtidig, selv om den nye Ordning medførte, at man ikke havde Brug for dem alle.

Angaaende Statsstøtte til Forfattere og det Ændringsforslag, der er stillet af det ærede Medlem Hr. Willesen under Nr. 108, vil jeg sige, at der hører jo forskellige Spørgsmaal derind under. Der kan for det første være Spørgsmaal om Beløbets Størrelse, om, at det er for meget, vi giver, eller om, at man overhovedet slet ingenting skulde give. Jeg har ikke til Raadighed en Oversigt over, hvordan det forholder sig i andre Lande med Tilskud til Forfattere. Jeg har ikke kunnet skaffe saadanne Oplysninger endnu, men jeg kunde meget vel tænke mig, at der kunde være nogen Grund til her i Landet at have saadan Støtte til Forfattere, ogsaa maaske i rigeligere Maal, end man har det i adskillige andre og store Lande. Bøger spiller en meget stor Rolle i vort Samfund af forskellige Grunde, maaske ogsaa noget større end i adskillige af de store Lande. Kulturen er jo høj her i Landet, siges der, og den er det vistnok ogsaa. Endvidere vil jeg sige, at Kulturen her i Landet har i ganske særlig Grad faaet Præg af at være en Bogkultur. Om det er heldigt eller uheldigt, at vor Kultur er en Bogkultur i højere Grad, end det har været Tilfældet her i tidligere Tid, maaske ogsaa i højere Grad, end det er Tilfældet mange Steder i de store Samfund, er et andet Spørgsmaal, som jeg slet ikke skal komme ind paa her. Men det, at Bøgerne og Litteraturen i det hele taget maaske her i Landet spiller en forholdsvis stor Rolle, maaske en noget større Rolle end i adskillige af de store Lande, det kunde være en Grund til, at Staten, Samfundet, havde Opmærksomheden henvendt herpaa og ogsaa viste Villighed til at støtte.

Men hertil kommer jo, at Markedet er saa ringe her i Landet, i Sammenligning med hvad det er i de store Lande. Det er ikke her nogen god Forretning for en Forfatter at udgive Bøger. I overmaade mange Tilfælde

maa der betales Penge for Udgivelsen. Og der er vist meget faa Forfattere, der kan leve af deres Forfatterskab. Det behøver de maaske heller ikke, det kan godt være, at det ingen Skade var til for dem, om de havde anden Virksomhed ved Siden af. Men det forekommer mig altsaa, at det er under ugunstige Kaar, vore Forfattere virker her i Landet, ugunstigere end i de store Lande. Ogsaa dette kunde tale for, at man yder en Støtte her, selv om man ikke gør det andetsteds.

Jeg tror endvidere, at mange af vore Forfattere er saaledes stillede, at selv de smaa Beløb, som det jo unægtelig er, vi uddeler, har en ikke ringe Betydning. Jeg er naturligvis nu kommet i nærmere Forbindelse med adskillige af disse Forfattere. Og der er mange af dem, der har gjort gældende overfor mig, at selv de mest beskedne Understøttelser, som vi giver paa Finansloven, kunde have en væsentlig Betydning for dem, om ikke for andet, saa for at de kunde have Raad til at anskaffe sig Bøger til Læsning og maaske kunde komme lidt ud og se sig om i Verden. Vore Forhold er saa smaa i det hele taget, at selv et mindre Beløb her godt kan have sin Betydning.

Men dernæst er der Spørgsmaal om Fordelingsprincipperne eller om den Mangel paa Princip, som man stødes over. Naar man gennemser Listen over de understøttede Forfattere, saa finder man, at der er ikke noget Princip at opdage deri, og det støder en. Jeg har ogsaa tænkt en hel Del over, hvordan det i Grunden kan være, at der er denne Mangel paa Princip, hvorfor der ikke er indført faste og gode, solide, rationelle Principper der, som alle kunde anerkende. At der er en saadan Mangel paa Princip, er jo ikke en Opdagelse, man har gjort i Aar eller i Fjor, det har man set i mange Aar, og det har været fremhævet hvert Aar, tror jeg. Men saa maa man dog spørge: Hvorfor har man saa ikke ændret dette, naar alle eller de fleste saa tidligt har set, at der er en Mangel. Jeg er ved at tro, at dette noget hænger sammen med vor Folkenatur. Det hele bærer noget mere Præg af godmodig Velvillie end af strenge og rationelle Principper; og dette passer rimeligvis med vor Natur. Vi er godmodige og velvillige og giver gerne saadant et lille Beløb til en Forfatter, selv om det ikke kan forsvares ud fra et eller andet udmærket eller ophøjet Princip. Der kan være saa mange Ting, der gør, at det bliver saadan her hos os. Der er det, at vi alle sammen kender hinanden her i Landet, eller vi kender Forfatterne og Digterne og kender deres For-